

På et tidspunkt var Thomaskær-engen blevet afvandet, så der var åbne grøfter mellem markerne. Vandet blev ledt ned i kanalen til den udtørrede Korup sø. Der blev en gård på 40 tønder land dyrket jord og 20 tønder land fredskov ud af det. Besætningen var på tre heste (to arbejdsheste og en til jumben), otte køer, grise, høns og så endda også 4 – 5 får.

Da far senere fik traktor blev grøfterne rørlagt, så traktoren kunne køre på tværs af markerne.

Foruden mig var der en et år ældre søster Martha, som jeg på mange måder voksede op sammen med. Hun har "hjulpet" mig med at huske tilbage til besættelsestiden. Så var der et par års aldersforskel ned til vores to mindre søstre, der af samme grund ikke husker så meget fra krigsårene.

Tørv

Som navnet siger, var Thomaskær jo oprindelig eng. Jeg ved i øvrigt ikke, hvad navnet kommer af, men jeg har fået at vide, at navnet optræder på de gamle matrikelkort helt tilbage til begyndelsen af 1800-tallet. Gården fik samme navn som engen.

Men den gamle engjord betød, at vi under besættelsen og faktisk også en del år derefter kunne tjene en god skilling ved at forpakte engjorden ud til en tørvefabrikant. Der var ikke så få folk beskæftiget med tørvproduktionen.

Jorden var så blød, at de gravede og gravede, men aldrig nåede bunden, og pumperne gik dag og nat for at gøre det muligt at arbejde i tørvegraven. Tørvegraven er i dag under vand og danner en lille sø.

Det var æltetørv, der blev produceret, så tørvemassen blev kørt ud på marken og lagt til tørre i nogle træammer. Når tørvene var tørre, skulle de rejses og stakkes, og det kunne Martha og jeg tjene en god skilling ved, da vi var blevet gamle nok til det.

Sovekammer i kartoffelkælderen

Thomaskær lå så tæt på flyvepladsen, at der hele tiden passerede fly tæt over vores gård, og når der var noget i gære derude, fejede lyskasterne hen over vores marker. Efter et af de store engelske luftangreb på flyvepladsen lå der sprængstykker på vores marker. Jeg husker, at en del af en metalring, som far mente kunne være et stykke af en propel, lå i vores maskinhus i mange år.

Men nærheden betød, at vore forældre var meget bange for, hvad der kunne ske med vore bygninger, der havde stråtag, hvis det virkelig kom til at gå løs ude på flyvepladsen. Derfor blev en kartoffelkælder, der lå et stykke fra huset, indrettet til vores soveværelse. Hver nat lå vi børn i nogle tæpper i stuen og ventede på, at vi skulle over i kartoffelkælderen, for der gik vi over i samlet flok. Vi var foruden min storesøster og mig også to helt små piger, så det var da en større forsamling.

Mor ved nedgangen til kartoffelkælderen, vores "soveværelse" i krigens sidste år.

Kartoffelkælderen var skjult i en bevoksning tæt på stuehuset og var dækket med jord og græs, så det har faktisk været et effektivt beskyttelsesrum.

I kartoffelkælderen var der hylder til syltetøj og lignende, og to af de hylder blev indrettet til soveplads for mig og storesøster Martha. Vore to mindre søstre sov i nogle kasser, hvoraf den mindste stod for fodenden af fars og mors seng, der var en slags trekvart dobbeltseng.

Jeg husker det ikke som specielt hyggeligt, men det var jo sådan, det var. Som så meget andet. Vore forældre holdt lav profil, var vel klar over, at de skulle være glade for, at deres gård modsat dem i Stabrand ikke var blevet beslaglagt – og hvis noget skete, så stod Thomaskær i næste række til at blive lagt under flyvepladsen.

Kanoner i skoven

Thomaskærs marker mod øst støder meget tæt op til flyvepladsen. Kongsbakke lige øst for os hørte til det konfiskerede område til flyvepladsen. Der gik en vej fra Barkærslund vest for os, forbi os, og videre op over Kongsbakke og videre ind på flyvepladsen.

Thomaskær lå altså meget tæt på det område, der blev beslaglagt, men selv undgik vi beslaglæggelse. Til gengæld undså tyskerne sig ikke ved at fælde træer i vores skov, når de havde brug for det, og de opførte en kanonstilling i skoven, hvor der hele tiden var omkring fire soldater på vagt. De spiste i vores maskinhus,

Thomaskær, luftfoto 1945. Maskinhuset er det halvtag, der ses bag staldbygningen øverst. Kartoffelkælderen lå skjult i den bevoksning, der ses ud for stuehuset nederst i billedet.

og far og mor gav Martha og mig bud på at holde os på afstand. Men soldaterne ville gerne i kontakt med os, og især et par stykker, nogle unge knægte, kom vi til at kende så meget, at den ene på et tidspunkt lavede en tegning af os. Det var en rigtig god tegning, men da vi viste mor den, brød hun sig ikke om den, og den blev hurtigt gemt væk.

De tyske soldater kom også og købte mælk og æg hos os. En gang holdt nogle tyske soldater hvile i maskinhuset, blandt dem en dyrlæge, og da han så, at en af vore heste havde et dårligt ben, undersøgte han den og gav os noget salve til behandling.

Jeg tror ikke, vi på nogen måde fik kompensation for, at tyskerne brugte vores skov, fældede vores træer og opholdt sig i vores maskinhus. Man affandt sig jo med tingenes særlige tilstand og var vel glade for, at det ikke var endnu værre.

Under angreb

Min storesøster Martha husker det engelske angreb på flyvepladsen i februar 1945. Der lød en enorm eksplosion og vi kunne se flammer flere hundrede meter op i luften fra et benzindepot, der blev ramt. Der dryssede forkullede grannåle ned over Thomaskær, og flere arbejdere kom løbende ned ad Kongsbakke mod os for at slippe væk. Nogle af dem gemte sig i vores maskinhus. Der kom også et spand heste med en mand, der mere eller mindre blev slæbt med. Jeg har hørt, at der kom flere løbske spand heste bragende igennem Feldballe efter angrebet. Nogle gange faldt der splinter fra antiluftskytsets granater ned over Thomaskær, de kunne bl. a. findes på det flade bliktag over maskinhuset.

En nedgravet "skat"

En "kyllingemor", som var ude af brug, blev pakket med tøj og gravet ned på marken, så hvis gården brændte, så vidste vi, at vi havde noget tøj at vende tilbage til. Jeg husker udmærket efter krigen, da tøjet blev gravet frem igen.

Jeg husker ikke, at der skulle have været hegn mellem vores marker og flyvepladsen. Vi gik ture op på Kongsbakken på flyvepladsen. Efter krigen kunne vi gå frit op til flyvepladsens administrationsbygning, den der blev terminal for den første civile flyvning til København. Hegnet med "militært område" kom først op, da den militære lufthavn Flyvestation Tirstrup blev oprettet først i 1950'erne. Hver morgen og aften passerede de arbejdere og de hestevogne, der arbejdede på flyvepladsen, tæt forbi vores stuehus. Jeg husker egentlig kun, at vi syntes, det var spændende.

Nogle af de familier fra Aarhus, der kom til at arbejde på flyvepladsen, flyttede til Taastrup og Feldballe, så vi kom til at gå i skole med dem. De talte jo "bysprog" og blev lidt kanøflet af den grund, men så vidt jeg husker ikke fordi deres fædre arbejdede for tyskerne.

Efter krigen

Som nævnt mener jeg, at mine forældre holdt lav profil under krigen, sikkert for ikke at lide samme skæbne som gårdmændene i Stabrand. Jeg husker besættelsestiden som en tid, hvor vi tog tingene som de kom, i bevidsthed om, at det kunne vi ikke ændre. Jeg tror, far og mor var meget overrasket, da det efter krigen viste sig, at der havde været ganske mange frihedskæmpere på egnen.

Efter min fars død blev Thomaskær overtaget af min mindre søster Edith og hendes mand Flemming Dohn, og mor flyttede op i et hus i Feldballe. Edith og Flemming havde kun gården i kort tid og solgte den videre til en entreprenør. Jorden var allerede da bortforpagtet.

